

A FENYŐRONTÓ DARÁZS ELLENI VÉDEKEZÉS

Nagy Endre
Dr. Tarján Lászlóné

A Kaposvári Erdészet tárkányi kerületében az elmúlt év májusában nagyarányú fenyőkárosításról érkezett bejelentés. A helyszínelés során megállapítottuk, hogy a károsító a fenyőrontó darázs (*Neodiprion sertifer*) álcája. Az álhernyók sötét szürkészöld színűek voltak, hasuk világosabb hosszanti csíkkal, fejük fekete. A lárvák olyan nagymértékben lepték el az erdeifenyő fiatalosokat, hogy teljesen lekopasztott fácskákat hagytak helyenként maguk után (1. ábra). A kevésbé megtámadott egyedeken is az ágak végén száraz tűpamacsok jelentkeztek (2. ábra). A rágás az ágak végétől befelé terjedt. A rengeteg hernyó ritmikus mozgása megdöbbentő képet nyújtott. Gyors beavatkozásra volt szükség, hogy a megtámadott góccokat lokalizáljuk és megmentsük a mintegy 30 ha, már megtámadott, 5—15 éves erdeifenyő fiatalost. A terület erősen szaggatott, dombos volt, szélességben mintegy 100—200 m.

A védekezés lehetőségeit tekintve két módszer jöhetett számításba: valamely inszekticid kijuttatása hátigéppel, ez körülményes, drága és megfelelő létszám

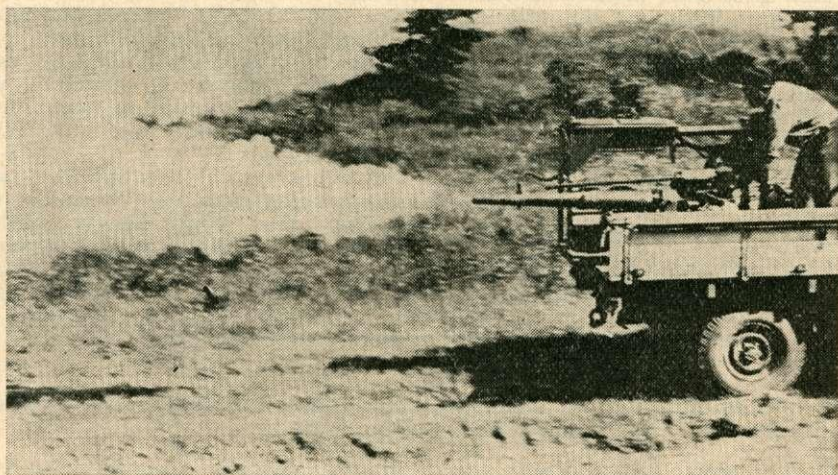
1. ábra: Erősen támadott fácska

2. ábra: Kevésbé támadott fácska

hiányában szinte kivihetetlennek látszott, vagy a májusi cserebogár imágó elleni védekezésnél bevált meleg aerosolozás, ugyanakkora dózisban.

Technológiának az aerosolozást választottuk a cserebogárnál tapasztalt hatása és kivitelezhetősége miatt. 1971 májusában hektáronként 2 liter Foszfotion és 2 liter gázolaj adagolásban a Tolna megyei Növényvédő Állomás aerosolozó brigádja elvégezte a védekezést (3. ábra).

3. ábra: Aerosolozás a Növényvédő Állomás gépével

A hatás gyors volt és teljes. Az aerosol köd leülepedése után 10–15 perc múlva az addig gyors mozgású lárvák „nyugodtak lettek”, a védekezés után 1 órával pedig elpusztultak.

A védekezés célja elsősorban az erdeifenyő fiatalos megmentése és nem a leg-hatásosabb dózis keresése volt. Az eredmény megmutatta, hogy helyes úton jár-tunk, és hogy az esetleg felmerülő további fertőzések megszüntetésénél milyen módszert kövessünk.

Végh Antal: Erdőháton, Nyíren

A Szépirodalmi Kiadó Magyarország felfedezése sorozatában jelent meg Végh Antal könyve, amelynek színhelye az író szülővidéke, Szabolcs-Szatmár megye, az Erdőhát, a Nyírség. Ez a táj mindig különösen érdekelt, jó néhány kísérleti területem is van ott, kíváncsian olvastam hát a könyvet.

Van a könyvben néhány erdészeti vonatkozású megállapítás is.

A Fehérgyarmati Állami Gazdaságról szóló részben a következőket olvashatjuk:

„A táblásítás miatt egyre nagyobb területek váltak lefolyástalanná. A kis parcellákat elválasztó mezsgye-árkok annak

idején a felesleges víz elvezetését is szolgálták. Ugyanakkor határszerte kevesebb a fa, mely igen hasznos vízgazdálkodó. Csak ámul az ember: megy-megy az erdőháti országutakon, három-négy falu végét is látja egy helyről. Azelőtt egyet se. Kipusztították a nagy fasorokat, hogy hírük se maradt, s fát keveset ültetnek. Hiába az adat, hogy ennyi meg ennyi fát ültettek, szemmel láthatóan kopárabbá vált az Erdőhát az utóbbi nyolc-tíz évben. Nemcsak a határban, de kertekben, kertek alján is alapos munkát végzett a balta. Valamelyik nap is csak állok otthon a kertben, a ház sarkánál. Odalátszik hozzánk tisztán a Vince Pali bátyám háza,